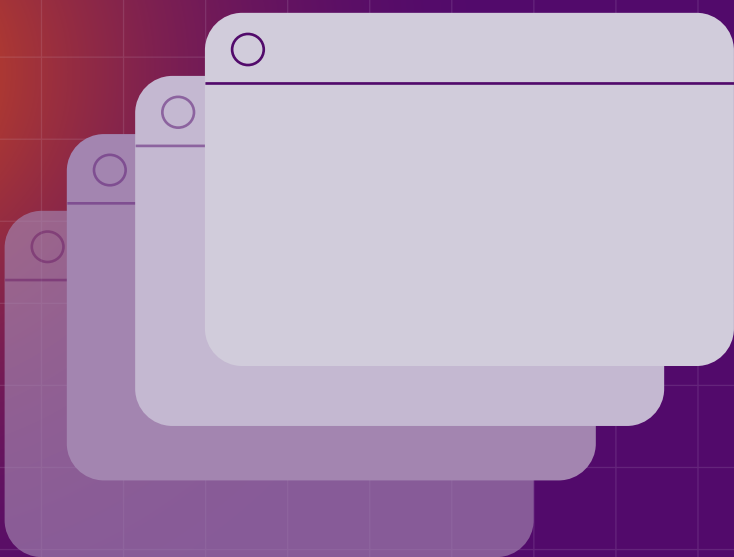

Rapport om Cybervold mod Kvinder

SAMMENFATNING OG
ANBEFALINGER
SEPTEMBER 2024

Finansieret af Den Europæiske Union. De synspunkter og holdninger, der udtrykkes, er dog udelukkende forfatternes og afspejler ikke nødvendigvis Den Europæiske Unions eller Det Europæiske Forvaltningsorgan for Uddannelse og Kultur (EACEA) synspunkter. Hverken Den Europæiske Union eller EACEA kan holdes ansvarlige for dem.

BIDRAGYDERE:

Virginia Dalla Pozza
Hovedforfatter

Maria João Faustino
Videnskabeligt bidrag

Iliana Balabanova
EWL Præsident

Yvonne Redín
Grafisk design

Mary Collins
EWL Generalsekretær

**Laura Kaun, Irene Rosales,
Alexia Fafara, Veronica
Zaboia, Maria João Faustino**
Medvirkende

Veronica Zaboia
Projektkoordinering

Funded by
the European Union

EUROPEAN WOMEN'S
LOBBY
EUROPEEN DES FEMMES

FORKORTELSER

AI

Kunstig intelligens

CoE

Europarådet

CV

Cyber vold

CVAW

Cyber vold mod kvinder

CVAWG

Cyber vold mod kvinder og piger

DSA

Loven om digitale tjenester

DSC

Digital tjenestekoordinator

DV

Vold i hjemmet

ECHR

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

EIGE

Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder

EPRS

Europa-Parlamentets Forskningservice

EWL

Den Europæiske Kvindelobby

FRA

Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder

GBV

Kønsbaseret vold

GREVIO

Ekspertgruppen om Bekæmpelse af Vold mod Kvinder og Hjemmevold

ICT

Informations- og kommunikationsteknologi

IPV

Partnervold

SDGs

Verdensmålene for bæredygtig udvikling

TF VAW

Teknologifaciliteret vold mod kvinder

TFV

Teknologifaciliteret vold

UN

De Forenede Nationer

VAW

Vold mod kvinder

VLOPs

Meget store onlineplatforme

VLOSEs

Meget store onlinesøgemaskiner

VRD

Direktivet om ofres rettigheder

Vold mod kvinder (VAW) er en manifestation af mænds dominans og ulige magt over kvinder, der har til formål at undertrykke deres stemmer, kontrollere deres liv, kroppe og seksualitet samt fastholde dem i en underordnet position.

Mænds VAW antager mange former og er en del af et kontinuum af vold, som er dybt forankret i det patriarkalske samfund. Der findes ikke ét eneste land i verden, hvor kvinder og piger er fri for mænds vold, og ikke ét eneste aspekt af en kvindes liv, hvor hun ikke er udsat for risikoen eller realiteten af mænds vold.

Den digitale verden/kultur er ingen undtagelse. Data fra EIGE¹ anslår, at én ud af ti kvinder allerede har oplevet en form for cybervold siden 15-årsalderen.

At søge retfærdighed for at bekæmpe online vold kræver robuste internationale juridiske og politiske foranstaltninger, da det virtuelle rum ikke kender nogen geografiske grænser. En holistisk tilgang, der omfatter juridiske redskaber til at forebygge cybervold (CV) og effektivt beskytte ofre, ansvarlighed fra teknologiske (Tech) virksomheder samt koordinerede indsatser for at

udfordre sexisme og kulturelle normer omkring mænds dominans over kvinder, er nødvendig. Pornoindustrien skal også håndteres. Det er aldrig kvinders ansvar at forhindre mænds VAW. Dette dokument er et resumé af Den Europæiske Kvindelobbys (EWL) 'Rapport om cybervold mod kvinder: Politisk overblik og anbefalinger', som er tilgængelig på engelsk.

Rapporten er forankret i Den Europæiske Kvindelobbys (EWL) mission, vision og principper: kvinders rettigheder er menneskerettigheder, solidaritet, autonomi, deltagelse og inklusion.

FORMÅL MED RAPPORTEN OG DEN METODOLOGISKE TILGANG

Som en opfølgning på 2017-rapporten [#HerNetHerRights report](#) og [Resource Pack](#)² har denne rapport til formål at give anbefalinger til beslutningstagere og andre interessenter for at modvirke cybervold mod kvinder (CVAW).

Rapporten har **fem hovedmål**:

- At give indsigt i CVAW og dets væsentligste karakteristika;
- At analysere det juridiske og politiske rammer for CVAW på internationalt, EU- og nationalt niveau;
- At identificere de største udfordringer inden for dette område;
- At udvælge eksempler på god praksis for, hvordan CVAW kan adresseres;
- At komme med anbefalinger til EU-institutionerne og medlemsstaterne om, hvordan CVAW effektivt kan bekæmpes.

Den forskning, der danner grundlag for denne rapport, blev gennemført i perioden marts-maj 2024, og følgende forskningsmetoder blev anvendt:

- **Desk research:** en dybdegående desk research dækkede et bredt udvalg af materialer, herunder undersøgelser, rapporter, artikler, websites, databaser og projekter om CVAW, udgivet af internationale, EU- og nationale aktører.
- **Juridisk og politisk gennemgang:** en detaljeret gennemgang af juridiske og politiske dokumenter på EU-, internationalt og nationalt niveau blev udført for at kortlægge lovgivningsmæssige og politiske instrumenter, der kan være relevante for CVAW.
- **Interessentinddragelse:** For at undersøge specifikke temaer i rapporten nærmere blev fem centrale interessenter fra forskellige kategorier (akademia, institutioner, NGO'er) konsulteret.

CYBERVOLD MOD KVINDER (CVAW)

Cyber vold (CV) er brugen af online- og kommunikationsteknologier til at skabe, facilitere eller true med vold mod individer.³ Definitionerne af CV varierer betydeligt, ikke kun mellem lande, men også blandt nøgleaktører på dette område, hvilket resulterer i forskellige terminologier og metoder til at måle det. Cyber vold mod kvinder (CVAW) er en form for **kønsbetinget vold**.⁴ Beviser viser, at CV har en tydelig **kønsdimension**: Kvinder er mere udsatte for at opleve unikke former for kønsbaseret vold i digitale sammenhænge, hvilket afspejler et lignende mønster som vold mod kvinder (VAW) i den offline verden.⁵ **CV er forankret i den samme kontekst af kvinders ulighed som offline VAW**.⁶ Digitale rum forstærker og intensiverer **systemiske strukturelle kønsuligheder** samt fremmer mønstre af skadelig maskulinitet, der driver alle former for VAW.⁷

I overensstemmelse med Rådgivende Udvalg om Lige Muligheder for Kvinder og Mænd,⁸ og ifølge EWL, er CV en del af **et kontinuum VAW**; det eksisterer ikke i et vakuum, men udspringer snarere af og opretholder flere former for offline vold.⁹ Faktisk er online vold og offline vold ofte sammenkoblede og/eller sammenvævede.¹⁰

Selvom CVAW er lige så skadeligt som offline vold, har det nogle specifikke kendetegn, der adskiller det fra andre former for VAW, hvilket gør det særligt farligt. **Det har en bred rækkevidde, transmission og hastighed**, hvilket gør det vanskeligt at kontrollere den type information, der spredes via digitale midler. Den **øgede anonymitet**, som digitale og virtuelle rum tilbyder, giver brugerne mulighed for at handle ustraffet. **Det er svært at eliminere** og kan derfor være **gen-traumatiserende** for ofrene.

Gerningsmændene bag CVAW kan være ofrenes partnere eller tidligere partnere, familiemedlemmer, venner eller anonyme personer. **Virkningerne af CVAW kan være lige så alvorlige som vold i den fysiske verden**.¹¹ Ofre trækker sig ofte tilbage fra den digitale sfære, hvilket resulterer i, at de tier stille, isolerer sig og mister muligheder for at opbygge deres uddannelse, professionelle karriere og støttenetværk.¹²

DE PRIMÆRE FORMER FOR CVAW

Rapporten præsenterer de primære former for CVAW, men disse bør ikke betragtes som separate kategorier, da hver form for CV er forbundet med andre former for vold, både offline og online, i overensstemmelse med konceptet om voldens kontinuum. Rapporten anerkender, at formerne for cybervold er i konstant udvikling, idet det digitale miljø udvikler sig hurtigt.

MEST UDBREDETE FORMER:

Data om de mest udbredte former for CV varierer fra den ene undersøgelse til den anden, afhængigt af den anvendte metodologi, det geografiske område, der er taget i betragtning, samt de definitioner af CV, der anvendes. Ikke desto mindre ser det ud til, at **cyberchikane, cyberstalking, deling af intime materialer uden samtykke og hadefuld tale** er de mest udbredte former.¹³

DE STIGENDE TRUENDE FORMER:

Blandt de forskellige former er brugen af **kunstig intelligens (AI), virtual reality og online gaming** blevet mere truende for kvinder. Brugen af AI har bidraget til en kraftig **stigning i digitale seksuelle forfalskninger (kendt som 'deepfakes')**.¹⁴ Som det fremgår af EPRS' undersøgelse fra 2021, udvikler AI-værktøjer til at skabe digitale seksuelle forfalskninger sig hurtigt og bliver dag for dag billigere, mere sofistikerede og tilgængelige for brugerne.¹⁵ World Economic Forums rapport om globale risici 2024¹⁶ har klassificeret misinformation, primært drevet af 'deepfakes', som den mest alvorlige globale kortsigtede risiko, verden står overfor i de næste to år.

Den kønsmæssige dimension af fænomenet er godt dokumenteret. Digitale seksuelle forfalskninger rammer næsten udelukkende kvinder.¹⁷ Faktisk indeholder flertallet af de deepfake-videoer, der i øjeblikket cirkulerer online, seksuelle billeder af kvinder. **Det er blevet anslået, at mellem 90% og 95% af alle 'deepfakes' omhandler materiale, der viser nøgenhed eller seksuelt eksplicite aktiviteter;**¹⁸ **det store flertal af disse 'deepfakes' (90%) vedrører kvinder.**¹⁹

På samme måde er 3D-animationsteknologi i stigende grad i stand til at generere videoer med en kvalitet, der ligner AI-baseret 'deepfake'-teknologi.²⁰ Nogle deepfake-programmer kombinerer endda AI-billedgenerering og 3D-animation; særligt bemærkelsesværdige er avatar-teknologier, der animerer 3D-modeller af en persons hoved eller hele krop. Brugen af 3D-avatarer er blevet udbredt i metaverset, hvor det foruroligende antal tilfælde af kvinder, der bliver seksuelt overfaldet og chikaneret af 3D-avatarer, er steget.²¹

Ligeledes, om flere kvinder tilslutter sig online gaming-fællesskaber, rapporterer de om høje forekomster af seksuel chikane online. Online gaming-fællesskaber opfattes som et af de mest uretfærdige online-miljøer for kvinder.²²

MACROFORMER:

Selvom der findes mange forskellige former for CVAW, som defineres forskelligt på tværs af lande og interessenter, kan nogle **makrokategorier** af CVAW identificeres. Disse er omfattet af det første europæiske direktiv om vold mod kvinder,

'Manosphere' er et netværk af online mænds fællesskaber, der går ind for forskellige mænds rettigheder og interesser, samtidig med at de fremmer misogynistiske ideologier, antifeministiske og sexistiske overbevisninger.

der nogensinde er blevet vedtaget i april 2024: deling af intime eller manipulerede materialer uden samtykke, cyberstalking, cyberchikane og cyberincitament til vold eller had.

YDERLIGERE FORMER:

Rapporten indeholder en beskrivelse af yderligere former for CV (f.eks. *google bombing*, *sealioning* osv.). Listen er ikke udtømmende, da nye former fortsætter med at opstå i takt med digitaliseringen og den hastige teknologiske udvikling. Blandt disse yderligere former beskrives 'manosphere' og pornografi.

'**Manosphere**' er et netværk af online mænds fællesskaber, der går ind for forskellige mænds rettigheder og interesser, samtidig med at de fremmer misogynistiske ideologier, antifeministiske og sexistiske overbevisninger. De skyder skylden på kvinder og feminister for alle mulige problemer i samfundet. Mange af disse fællesskaber opfordrer til modvilje eller endda had mod kvinder og piger.²³ **Pornografi** fremmer skadelige stereotyper i sin fremstilling af kvinder. Produktion og

salg af pornografi indebærer og opfordrer til VAW og spiller en central rolle i at forme mænds og kvinders opfattelser af relationer. Desuden gør pornografi vold 'sexet'. Statistikker viser at lande med højere cirkulationsrater af pornografiske magasiner har højere voldtægtsrater.²⁴

UDBREDELSE

Manglen på enighed om definitioner af CV og metoder til måling gør det særligt vanskeligt at vurdere omfanget af problemet.²⁵ På trods af huller og forskelle i metoder er der gjort **nogle forsøg på at måle CV både på internationalt og EU-niveau.**

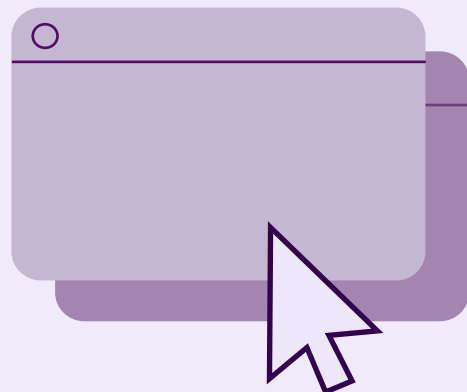
På **internationalt niveau** estimerede en global rapport²⁶ der samlede resultater fra undersøgelser om online VAWG fra 2018 og frem, at mellem 16-58 % af kvinder har oplevet CVAW. Ligeledes, fandt Economist Intelligence Unit, at 38 % af kvinder har haft personlige erfaringer med online vold, og 85 % af kvinder, der bruger tid online, har været vidne til digital vold mod andre kvinder.²⁷

Den alvorlige mangel på data og forskning om CVAW er et stort problem, også på EU-niveau.

Der er gjort nogle forsøg på at kortlægge udbredelsen af visse former for CVAW af Fundamental Rights Agency (FRA) tilbage i 2014 og 2019.²⁸ FRA's undersøgelse fra 2019²⁹ fandt, at: at 13 % af kvinderne havde været udsat for cyberchikane i de fem år forud. Andre interessante data stammer fra en undersøgelse foretaget af HateAid i 2021.³⁰ Undersøgelsen spurgte 2.000 personer i alderen 18 til 80 fra alle EU-lande om deres erfaringer med digital vold. Resultaterne viser, at: 50 % af

unge voksne (18-35 år) i EU er ramt af had på internettet; 30 % af kvinderne i EU frygter, at intime billeder af dem uden samtykke kan blive delt; 80 % af respondenterne vurderer online platforme et dårligt omdømme.³¹

På **nationalt niveau** har mere end hver anden (53 %) kvinde i alderen 18-34 i Tyskland, Frankrig og Spanien været offer for billedbaseret misbrug. Blandt de kvinder, der er blevet ofre, rapporterede 82 %, at de følte sig mindre sikre, med nogle der overvejede helt at trække sig tilbage fra online-rum.³² I Frankrig siger mere end 4 ud af 10 personer, at de har været ofre for cyberchikane.³³

DEN KØNSMÆSSIGE DIMENSION AF CV

Cyber vold har en kønsmæssig dimension. Ifølge en rapport fra FRA fra 2023³⁴ der fokuserer på online had i sociale medieindlæg, **udsættes kvinder for mere online chikane end andre målgrupper** (folk af afrikansk afstamning, jøder og romaer). Tilsvarende fandt en amerikansk undersøgelse, at 33 % af kvinder under 35 år rapporterer, at de er blevet seksuelt chikaneret online, sammenlignet med 11 % af mændene.³⁵ På samme måde fremhæver GREVIO,³⁶ at både mænd og kvinder kan opleve episoder af interpersonel vold, men **kvinder er betydeligt mere tilbøjelige til at blive udsat for gentagne og alvorlige former** for misbrug, både offline og online.

Mens alle kvinder med adgang til digitale rum er udsat for risici for CV, er **nogle grupper af kvinder særligt sårbare**. Digitale former for kønsbaseret VAW kan være særligt udtalte for kvinder og piger, der er i risiko for eller udsat for **sammenfaldende former for diskrimination**, og dette kan forværres af faktorer som **handicap, seksuel orientering, politisk tilhørsforhold, religion, social oprindelse, migrationsstatus, berømthedsstatus eller alder**, blandt andre.³⁷ **Kvinder i det offentlige liv, herunder kvinderektighedsaktivister, menneskerettighedsforkæmpere, kvinder i politik og kvindelige journalister, er også ofte mål for CV.**³⁸

GERNINGSMÆND

CVAW kan begås af både mænd og kvinder. Dog **er det i de fleste tilfælde mænd, der målretter deres handlinger mod kvinder, som kan være enten ukendte eller kendte for offeret.**³⁹ For eksempel er langt de fleste gerningsmænd bag billedbaseret seksuelt misbrug mænd.⁴⁰ **Gerningsmændene kan være én person eller en hel gruppe.** Da teknologien gør det nemt og hurtigt at sprede skadeligt indhold, bør både

primære og sekundære gerningsmænd identificeres. For eksempel kan én person dele et intimt billede uden samtykke (primær gerningsmand), som derefter kan blive set og delt af mange andre brugere (sekundære gerningsmænd).⁴¹

KONSEKVENSERNE AF CVAW FOR KVINDER

CVAW opfattes ofte som en mindre alvorlig og mindre skadelig form for GBV; ikke desto mindre kan det have lige så alvorlige konsekvenser for kvinders sundhed og liv som fysisk og seksuel vold.

Den **offentlige, gennemtrængende, gentagne og vedvarende natur af CVAW samt de tætte sammenhænge mellem online og offline vold gør, at overlevende føler sig i konstant frygt og usikkerhed.**⁴²

GREVIO henviser til **alvorlige psykologiske, økonomiske og sociale konsekvenser af CVAW**. Ud over de individuelle og sociale virkninger er der også **betydelige økonomiske konsekvenser af CVAW**, såsom sundhedsudgifter som følge af chikane, skade på karrieremuligheder, tab af job og fravær fra arbejdet. EPRS' undersøgelse fandt, at de samlede omkostninger ved cyberchikane og cyberstalking for enkeltpersoner og samfundet lå mellem 49,0 og 89,3 milliarder euro.⁴³

Konsekvenserne for kvinder i politik og journalistik er særligt skadelige. Kvinder i politik har tendens til at reducere deres politiske aktivitet, undlader at stille op til valg og forlader endda embedet før tid.⁴⁴ Alvorlige konsekvenser rammer også kvindelige journalister. En undersøgelse fandt, at 30 % af de kvindelige journalister, der blev interviewet, selv censurerede på sociale medier som følge af online VAW.⁴⁵ Resultatet er, at CVAW begrænser kvinders offentlige deltagelse og lederskab; **kvinders stemmer bliver undertrykt, miskrediteret og censureret.**

JURIDISK OG POLITISK RAMME FOR CYBERVOLD MOD KVINDER

INTERNATIONALT NIVEAU

På **internationalt niveau** har De Forenede Nationer (FN) og Europarådet (CoE) taget fat på CVAW. Det primære juridiske instrument er Europarådets konvention om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (**Istanbulkonventionen**).⁴⁶ EU tiltrådte Istanbulkonventionen i juni 2023, seks år efter underskrivelsen, hvilket udløste ikrafttrædelsen af konventionen for EU den 1. oktober 2023.⁴⁷ På trods af EU's ratificering har fem EU-medlemsstater⁴⁸ endnu ikke ratificeret den.

Selvom konventionen ikke direkte refererer til CVAW, strækker dens anvendelsesområde, som defineret i artikel 2, sig til vold begået i online rum og gennem ICT. Derudover er artiklerne om seksuel chikane (art. 40) og stalking (art. 34) anvendelige på CVAW. Konventionen skal fortolkes i lyset af **GREVIO's generelle anbefaling nr. 1**⁴⁹ som kategoriserer manifestationer af VAW i den digitale sfære som udtryk for GBV omfattet af Istanbulkonventionen.

EU-NIVEAU

På EU-niveau er det primære lovgivningsinstrument **Direktiv 2024/1385 om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet**,⁵⁰ vedtaget af Europa-Parlamentet og EU-Rådet i april 2024. Dette direktiv indeholder fire artikler dedikeret til CVAW: Artikel 5 om deling af intime eller manipulerede materialer uden samtykke; Artikel 6 om cyberstalking; Artikel 7 om cyberchikane og

Artikel 8 om cybertilskyndelse til vold eller had. Direktivet fastsætter også rettighederne for ofre for alle former for VAW eller DV og sørger for deres beskyttelse.⁵¹

Direktivet kan betragtes **som et betydeligt fremskridt i forhold til bedre at beskytte kvinder og piger mod VAW**. Det markerer en væsentlig forbedring i forsøget på at indføre minimumsregler vedrørende disse former for cybervold.⁵² Blandt dets styrker omfatter Direktivet i **ét enkelt instrument** både offline former for VAW og online former. Desuden dækker det både de former, hvor offeret normalt kender gerningsmanden (f.eks. stalking, chikane), og hvor offeret ikke kender gerningsmanden (f.eks. had, deepfakes osv.).

På trods af sine styrker er **Direktivet ikke uden begrænsninger og har været udsat for kritik**. For eksempel henviser artiklerne 5-8 om CVAW til intentionelle handlinger. Denne henvisning skaber nogle juridiske udfordringer, da det skal bevises, at handlingen var intentionel. Det **pålægger ofrene for CV en 'tung' bevisbyrde**, især når man tager højde for kompleksiteten af de nye teknologier, der bruges til at begå cybervold, og det faktum, at ofrene muligvis mangler færdigheder inden for informations- og kommunikationsteknologi (IKT). Desuden henviser artiklerne 5, 6 og 7 til **'alvorlig skade'**. Denne betingelse skaber juridisk usikkerhed for ofre på tværs af og inden for lande og overlader til domstolene skøn at afgøre, om disse handlinger er strafbare. Denne formulering bygger på en mangel på forståelse af de skadelige virkninger ved cybervold.⁵³

Desuden henviser artiklerne 5 og 7 til at gøre bestemt materiale tilgængeligt for **'offentligheden'** gennem ICT. Betragtning 18, i forbindelse med artikel 5, overlader fortolkningen af udtrykket 'offentligheden' til dommerens skøn baseret på omstændighederne og de anvendte teknologier, hvilket kan **risikere at udelukke, for eksempel, WhatsApp-grupper**. Betragtning 26, i forbindelse med artikel 8, fastslår derimod, at 'offentligheden' bør forstås som at omfatte et ubegrænset antal brugere. Det bredere udtryk 'andre slutbrugere', som foreslået af Europa-Parlamentet, ville have været at foretrække, som gjort klart af EWL.⁵⁴

Artikel 5(b) om deling af manipuleret materiale uden samtykke har også et begrænset anvendelsesområde; den gælder kun for materiale, hvor personen ser ud til at være **'involveret i seksuelle aktiviteter'**. **Dette udelukker derfor nøgenbilleder og efterlader en stor del af seksuelle digitale forfalskninger uden for anvendelsesområdet.** Derudover er det sandsynligt, at definitionen af, hvad der udgør 'seksuelle aktiviteter', vil variere betydeligt mellem medlemsstaterne og skabe forvirring omkring definitionen.

Henvisninger til undtagelser forbundet med 'ytringsfrihed' og 'frihed for kunst og videnskab' i artikel 5 og betragtning 20 er også bekymrende, da disse kan bruges til at retfærdiggøre deling af intime materialer uden samtykke. Disse inklusioner kan underminere effektiviteten af denne artikel ved at overlade til de retslige myndigheder at afgøre, om deling af intime billeder uden samtykke skal kriminaliseres eller ej. Ifølge EWL bør begrebet ytringsfrihed ikke bruges som en måde at retfærdiggøre online had og kønsdiskrimination på.⁵⁵

Den **hurtige fjernelse af skadeligt materiale** er forudset i artikel 23 i direktivet om VAWG og DV; denne foranstaltning supplerer indsatsen under

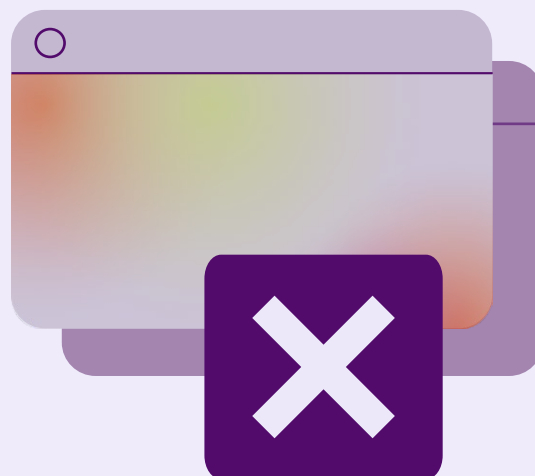
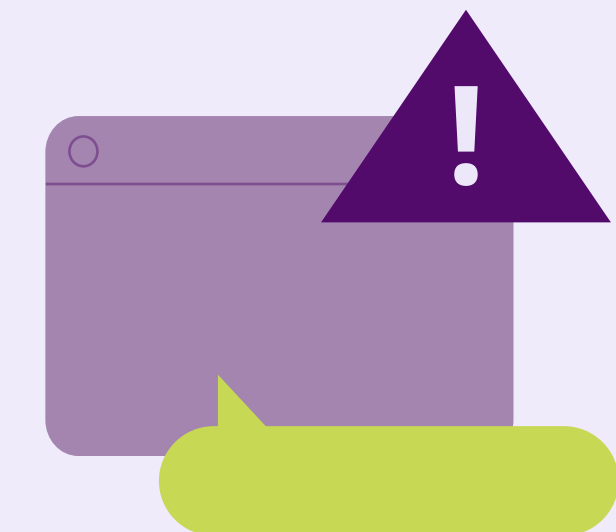
et andet nøgleinstrument inden for det digitale område, **Loven om digitale tjenester**⁵⁶ (DSA). Denne lov, vedtaget i oktober 2022, har til formål at skabe et sikrere online-miljø for forbrugere og virksomheder i EU. Den definerer klare ansvarssområder for onlineplatforme og sociale medier; håndterer ulovligt indhold og produkter, hadefuldt tale og desinformation; samt øger gennemsigtigheden gennem bedre rapportering og tilsyn.

Ifølge akademikere,⁵⁷ kan foranstaltningerne i **DSA betragtes som en velkommen anerkendelse af udbredelsen og skaderne ved billedbaseret seksuelt misbrug. GBV anerkendes som et af de store risikoområder** sammen med andre risici. Inden for GBV-makroområdet er **specifikke kategorier**⁵⁸ **nu ved at blive oprettet af Kommissionen under 'Transparensrapporteringspakken'**. En anden positiv udvikling under DSA er, at **Kommissionen** i december 2023 **udpegede tre pornoplatforme (Pornhub, XVideos og Stripchat) som meget store online platforme (VLOPs)**.⁵⁹ Denne udpegning medfører øgede ansvar for gennemsigtighed og beskyttelse af børn.

ANDRE RELEVANTE EU-RETSINSTRUMENTER, DER ER ANVENDELIGE PÅ CVAW, ER:

- **Kunstig Intelligens-loven**⁶⁰ (AI), vedtaget af Europa-Parlamentet den 13. marts 2024. Selvom loven repræsenterer en mulighed for at afbøde nogle af de risici, der opstår ved misbrug af AI, såsom 'deepfakes', indeholder den ingen udtrykkelig henvisning til cybervold mod kvinder (CVAW). Desuden henviser loven kun generelt til ligestilling mellem kønnene.⁶¹

- **Direktiv om ofres rettigheder**⁶² (Direktiv 2012/29/EU), som stadig er under revision i 2024, fastslår, at alle ofre for forbrydelser (herunder CV) og deres familiemedlemmer skal anerkendes og behandles med respekt og uden diskrimination baseret på en individuel tilgang, der er tilpasset ofrets behov.

- **Direktiv om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofre**⁶³ (Direktiv 2011/36/EU)⁶⁴ som blev opdateret i april 2024. Den reviderede version introducerer menneskehandel begået eller faciliteret gennem ICT, herunder internet og sociale medier, som en skærpende omstændighed, når det relaterer sig til seksuel udnyttelse.

- **Den generelle databeskyttelsesforordning**⁶⁵ (Forordning (EU) 2016/679) indeholder en 'ret til sletning', bedre kendt som retten til at blive glemt. Forordningen definerer dog ingen former for CV, men giver beskyttelse til ofre for CV (f.eks. ofre for ikke-samtykket deling af intime billeder) og fastsætter sanktioner mod den person, der deler det uønskede indhold, samt mod udgiveren af sådant materiale.⁶⁶

Direktivet kan betragtes som et betydeligt fremskridt i forhold til bedre at beskytte kvinder og piger mod VAW.

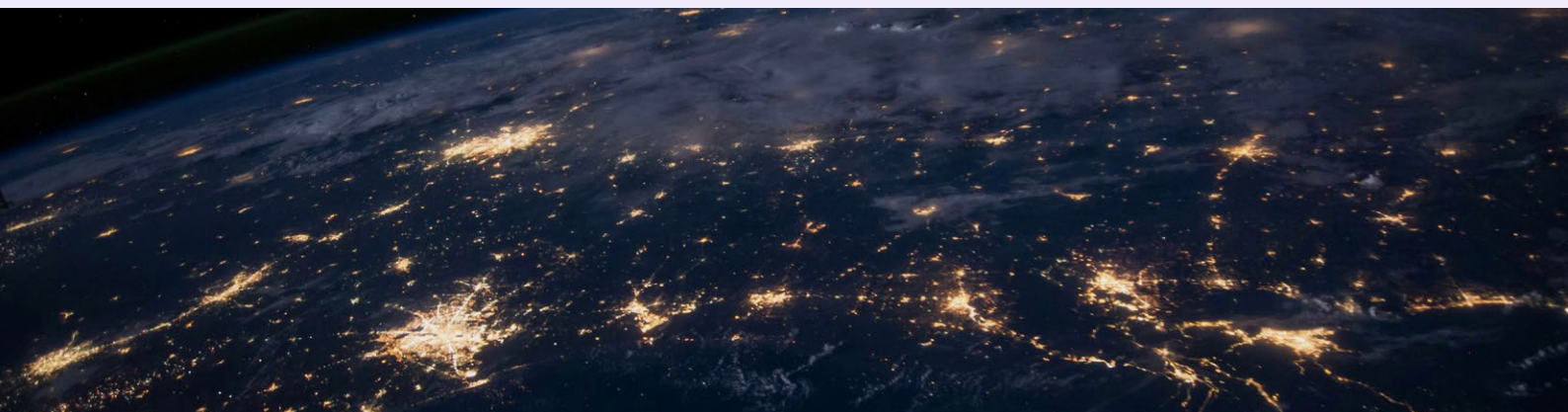
NATIONALT NIVEAU

Nogle medlemsstater har taget vigtige skridt til at forebygge og bekæmpe visse aspekter af CVAW i de sidste fem år.⁶⁷ For eksempel er cybermobning mod kvinder og piger blevet indført som en ny strafbar handling i **Frankrig**. I **Slovenien** og **Polen** kriminaliserer lovgivningen både offline og online manifestationer af stalking. Mens **Italien** har indført en ny strafbar handling, den ulovlige spredning af seksuelt eksplicitte billeder eller videoer, har **Østrig** vedtaget en online hadetale-pakke, som giver nye værktøjer til at håndtere dette. I **Estland** blev der oprettet en 'webbetjente'-enhed inden for politiet, som specialiserer sig i at håndtere hadetale og chikane online, mens Irland med lovforslaget fra 2021 om chikane, skadelig kommunikation og relaterede lovovertrædelser kriminaliserer alle former for ikke-samtykket deling af intime billeder, med straffe på op til 10 års fængsel. Uden for EU har Storbritannien for nylig vedtaget nye initiativer til at kriminalisere cyberflashing og mere generelt ulovligt indhold online gennem Online Safety Act, som fik kongelig godkendelse i 2023.⁶⁸ Uden for EU **har Storbritannien for nylig vedtaget nye initiativer til at kriminalisere cyberflashing og mere generelt ulovligt indhold online** gennem Online Safety Act, som fik kongelig godkendelse i 2023.⁶⁹

NØGLEUDFORDRINGER

Følgende udfordringer er blevet identificeret:

- Den **manglende bevidsthed om og under-vurdering** af alvoren af CVAW er store problemer, der bidrager til **underrapportering** af hændelser.
- På internationalt og EU-niveau findes der **endnu ikke en harmoniseret definition af CVAW**. Som følge heraf **varierer juridiske og statistiske definitioner af CV meget** mellem lande og organisationer. Desuden er de fleste definitioner **køns-neutrale og anerkender ikke sammenhængen mellem online og offline vold**.
- I betragtning af teknologiens hurtige udvikling **har de juridiske rammer for CVAW en tendens til hurtigt at blive forældede**.
- **Manglen på data om CVAW** forværres af det faktum, at de eksisterende **data ofte ikke er opdelt** efter køn, alder, relation mellem offer og gerningsmand, handicap eller andre relevante faktorer.
- Den **underrepræsentation af kvinder i ICT-sektoren bidrager til manglen på en køns-dimension i ICT-produkter**, herunder online spil og virtual reality-platforme, hvor CVAW er stigende.
- Der er **lille bevidsthed om CVAW og dets forskellige manifestationer blandt relevante aktører**, herunder dommere, anklagere, politi, sundhedsprofessionelle og undervisere, som **mangler tilstrækkelig uddannelse og specialiseret ekspertise**.
- **Sociale medier og onlinepladformer handler ikke altid effektivt** for at fjerne ulovligt og skadeligt indhold. **Klagesystemerne på onlinepladformer** er ikke altid brugervenlige, hvilket resulterer i, at ofre ikke ved, hvem de kan bede om hjælp.

GODE PRAKSISER TIL AT BEKÆMPE CVAW

Gode praksisser af forskellig art er blevet identificeret inden for og uden for EU; sidstnævnte er blevet kategoriseret baseret på deres omfang og fokus. Et eksempel på hver praksis er angivet nedenfor:

► **Kapacitetsopbygning:** I Slovenien blev seminarer og træningssessioner organiseret for retshåndhævende betjente og dommere med det formål at styrke deres kapacitet til at efterforske og retsforfølge den digitale dimension af vold mod piger og kvinder. En håndbog med retningslinjer for, hvordan man håndterer sager om digital vold mod kvinder, blev også vedtaget og distribueret til alle slovenske politistationer og direktører, anklagemyndigheder og domstoles.⁷⁰

► **Involvering af nationale menneskerettighedsinstitutioner:** Nationale menneskerettighedsinstitutioner spiller en vigtig rolle i bekæmpelsen af CVAW, især når deres mandat giver dem mulighed for at undersøge sager om hadtale online. I Belgien indgav Institut for Ligestilling mellem Kvinder og Mænd en straffesag mod en social medieplatform for at nægte at fjerne ikke-samtykkede intime billeder.⁷¹

► **Forebyggelse:** En undersøgelse,⁷² finansieret af Social Sciences and Humanities Research Council (SSHRC) og Canadian Heritage, afslører, hvordan det at give unge digital handlekraft kan være en styrke mod den stigende bølge af misinformation, drevet af 'deepfake'- og kunstigintelligens-teknologier. Undersøgelsen fokuserede på,

hvordan unge opfatter virkningen af 'deepfakes' og undersøgte deres evne og vilje til effektivt at modvirke misinformation.

► **Involvering af overlevende:** Reclaim Coalition for at Stoppe Online Billedbaseret Seksuel Vold⁷³ samler et globalt netværk af ledere for at fremskynde den globale indsats mod online billedbaseret seksuel vold gennem fælles initiativer inden for fortalervirksomhed, politik, teknologi og støtte til overlevende. Koalitionen refererer til personer med førstehåndskendskab til billedbaseret seksuel vold som 'eksperter med levede erfaringer.' Koalitionen giver stemme til overlevende og deres oplevelser.

► **Hjælpelinjer:** Now Digital Security Helpline hjælper kvinder, der er i fare for CV med at forbedre deres digitale sikkerhedspraksis og yder nødhjælp til kvinder under angreb. Den 24/7 Digital Security Helpline tilbyder realtids, direkte teknisk assistance og rådgivning til civilsamfundsgrupper og aktivister, medieorganisationer, journalister og bloggere samt menneskerettighedsforkæmpere.

► **Bekæmpelse af cyber-sexisme og hadtale online:** #StopFisha⁷⁴ er en fransk feministisk NGO, der har til formål at bekæmpe cyber-sexis-

me. Den blev oprettet som en støtte til ofre og som en advarsel for at fordømme cyber-sexisme under covid-19-pandemien. Efterhånden som bevægelsen voksede, blev #StopFisha en NGO, der nu tackler alle former for sexistisk og seksuel cybervold.

► **Specialiserede støttetjenester:** I flere lande bliver der indført specialiserede retshåndhævende enheder med dybdegående kendskab til CVAW for at sikre effektive og hurtige politieforsknings samt støtte til ofre. Specialiserede retshåndhævende enheder bliver stadig mere almindelige i Latinamerika. For eksempel har den føderale politistyrke i Mexico en retsmedicinsk afdeling, der er ansvarlig for efterforskning af it-kriminalitet, herunder online vold mod kvinder og piger. Ligeledes har Colombias nationale politi et lignende cybernetisk politicenter, og den føderale politistyrke i Brasilien inkluderer et kontor for bekæmpelse af it-kriminalitet.⁷⁵

► **Fjernelse af skadeligt indhold:** Den britiske Revenge Porn Helpline (RPH) hjælper med at forhindre, at individer bliver ofre for ikke-samtykket misbrug af intime billeder. Siden oprettelsen har RPH støttet tusindvis af ofre og opnået en over 90% fjernelsesrate, hvilket har resulteret i fjernelsen af over 200.000 individuelle ikke-samtykkede intime billeder fra internettet.⁷⁶

ANBEFALINGER

Følgende anbefalinger er blevet formuleret baseret på dybdegående skrivebordsforskning, gennemgang af juridiske og politiske dokumenter samt konsultation med interessenter. Mens de generelle anbefalinger gælder for alle interessenter inden for CVAW-området, er specifikke anbefalinger blevet udarbejdet for EU-institutionerne og medlemsstaterne.

GENERELLE ANBEFALINGER

Styrk ofrene: Det er afgørende at lytte til kvindelige overlevendes perspektiver og inddrage dem i udviklingen og implementeringen af programmer, politikker og serviceleverancer vedrørende CVAW. Overlevende oplever ofte offerbebrejdelse, selvom det ikke er kvindernes ansvar at forhindre CV. En helhedsorienteret tilgang, der involverer juridiske værktøjer til at beskytte ofre og forebygge CV, samt en appel til store teknologivirksomheder om at tage deres ansvar, er nødvendig. Derudover kræves en koordineret indsats for at udfordre sexisme og kulturelle normer for at undgå offerbebrejdelse.

Øg kvinders deltagelse i teknologisektoren: Det er afgørende at sikre kvinders deltagelse i udviklingen af kønssensitive produkter. Dette omfatter design af teknologi, hvor kvinder ikke seksualiseres, og hvor sikre og tilgængelige rapporteringsmekanismer samt adgang til støtte er lette at anvende og tilgængelige.

Styrk samarbejdet mellem flere interessenter: Forstærk samarbejdet mellem en bred vifte af in-

teressenter (EU-aktører, medlemsstater, teknologisektoren, civilsamfundet, overlevende af CVAW, nationale menneskerettighedsinstitutioner, kvindeorganisationer osv.) for effektivt at adressere CVAW gennem nøglepartnerskaber og koordinerede handlinger, hvilket ville undgå de nuværende overlappinger og huller i indsatsen. Løbende udveksling af viden og samarbejde blandt nøgleaktører er essentielt, herunder læring fra lande med mere avancerede systemer til at håndtere CVAW.

Sørg for, at teknologisektoren, især sociale medier og onlineplatforme, opfylder deres forpligtelser: Sociale medier og onlineplatforme skal holdes ansvarlige i kampen mod CVAW. Teknologisektoren bør proaktivt, hurtigt og effektivt overvåge og fjerne kønsbaseret hadtaler, sexistisk og misogynistisk indhold og andre former for CVAW. De bør også styrke samarbejdet med retshåndhævelse for tilstrækkeligt at håndtere sager om CVAW. Desuden bør de stille effektive ressourcer til rådighed for brugere, så de kan genkende og gribe ind over for online misbrug. Kort sagt er der behov for øget gennemsigtighed og ansvarlighed,

hurtigere fjernelse af ulovligt indhold, sikkerhed gennem design og forebyggelse fra teknologivirksomheder, onlineplatforme og sociale medier, herunder pornografiske platforme.

Betragt pornografi som en form for VAW: Den EWL fordømmer pornografibranchen og fremhæver de enorme økonomiske gevinster, som pornografibranchen opnår i samarbejde med prostitutionsindustrien. EWL opfordrer EU og medlemsstaterne til at handle for at sikre, at pornografi anerkendes som en form for VAW.

ANBEFALINGER TIL EU-INSTITUTIONERNE

Harmoniser definitioner og kategorier af CVAW på EU-niveau og på tværs af EU-institutioner for at imødegå de eksisterende uoverensstemmelser mellem nationale retssystemer, som hæmmer effektiv beskyttelse og retsforfølgelse og påvirker dataindsamlingen negativt. Indtil nu er det eneste forsøg på at harmonisere juridiske og statistiske definitioner af CVAW blevet udført af EIGE. EIGE's definitioner bør vedtages af alle EU-institutioner.

Udvikl retningslinjer og indikatorer for indsamling af data om CVAW: EU bør udvikle klare retningslinjer og indikatorer, der understøtter medlemsstaterne i deres bestræbelser på at indsamle data om CVAW, som det i øjeblikket gøres af EIGE.

Forbedr Direktivet om VAW og DV i fremtiden og udvid dets anvendelsesområde: Overordnet set kan direktivet betragtes som et værdifuldt redskab til at beskytte kvinder mod de vigtigste former for CVAW. Dog bør der foretages nogle forbedringer i forbindelse med fremtidige opdateringer af direktivet. I lyset af forbindelserne me-

llem CV og voldtægt bør voldtægt som sex uden frit givet samtykke inkluderes i teksten. Henvi- sninger til forsætligheden af handlinger og til 'alvorlig skade' bør fjernes, da de pålægger offeret en tung bevisbyrde. Produktion og spredning af pornogra- fisk materiale, der skildrer seksuelle voldshandlin- ger, bør inkluderes i en revision af direktivet, da det er en form for seksuel udnyttelse. Omfanget af forbrydelsen bør udvides til at dække alle for- mer for billedbaseret seksuelt misbrug, inklusive pornografi.

Opdater eksisterende EU-lovgivning for at tackle den kønsmæssige dimension af CV: The Victim Rights Direktiv om ofres rettigheder bør opdateres med henblik på at inkludere artikler, der specifikt omhandler CV og dens kønsmæs- sige dimension. Rammekendelsen fra 2008 om bekæmpelse af visse former for og udtryk for racisme og fremmedhad bør også revideres for at inkludere henvisninger til kønsbaseret hadtale via ICT-midler.

Gennemfør DSA effektivt: Europa-Kommissio- nen har håndhævelses- og undersøgelsesbefø- jelser i forhold til forpligtelserne under DSA. Det er afgørende, at Kommissionen effektivt udøver disse beføjelser (herunder pålæggelse af bøder) i samarbejde med nationale koordinatore for di- gitale tjenester, for at sikre, at onlineplatforme og mellemmand opfylder deres forpligtelser i ove- rensstemmelse med DSA.

Inkluder henvisning til CVAW under loven om kunstig intelligens: I lyset af udbredelsen af sek- suelle digitale forfalskninger ('deepfakes') og an- dre former for VAW gennem AI, anbefales det på det kraftigste, at fremtidige opdateringer af AI-lo- ven adresserer CV gennem en omfattende køns- sensitiv tilgang.

Overordnet set er der behov for en kulturel systemisk forandring for at tackle CVAW fra et køns- og flerdimensionelt perspektiv og som en del af den samlede kamp mod vold.

Udsted løbende vejledning om nye former for:

I lyset af den stigende forekomst af CVAW, der muliggøres af kunstig intelligens, og de juridiske/politiske rammeværks manglende evne til at følge med i nye ICT-udviklinger, bør EU regelmæssigt udstede vejledning om, hvordan man effektivt de nyeste former for CVAW.

ANBEFALINGER TIL MEDLEMSSTATERNE

Tilpas nationale definitioner af CVAW til harmoniserede kønssensitive EU-definitioner:

Medlemsstaterne bør inkorporere EU's harmoniserede definitioner og kategorier af CVAW i deres egne juridiske og politiske rammer samt i deres statistiske/dataindsamlingssystemer for at sikre indsamlingen af sammenlignelige data på tværs af lande.

Indsaml kvalitetsdata om CVAW regelmæssigt:

I overensstemmelse med artikel 11 i Istanbul-konventionen og artikel 44 i Direktivet om VAW, bør medlemsstaterne indsamle data om CVAW af god kvalitet, som er sammenlignelige og opdelt i underkategorier, i overensstemmelse med EIGE's retningslinjer.

Ratificer og implementer Istanbul-konventionen:

Konventionen er et nøgleinstrument til at beskytte alle kvinder mod alle former for vold, herunder CVAW, og det er derfor vigtigt, at den fuldt ud implementeres af alle medlemsstater. Desuden bør medlemsstaterne, i overensstemmelse med GREVIO's anbefaling nr. 1, sikre anerkendelse af den digitale dimension af VAW i nationale strategier, programmer og handlingsplaner mod VAW som en del af en holistisk indsats mod alle former for vold.

Styrk forebyggelse i bred forstand:

Det er afgørende at tackle kønsstereotyper og sociale normer på det bredere samfundsniveau, herunder gennem styrkelse af kvinder. Medlemsstaterne bør øge bevidstheden blandt alle fagfolk om manifestationer og konsekvenser af digital CVAW.

Forebyggelse og oplysning om CVAW bør også integreres i skoleundervisningsprogrammer fra en tidlig alder for både drenge og piger.⁷⁸ Derudover, som anbefalet af EWL i deres rapport,⁷⁹ er det afgørende at implementere obligatorisk undervisning i forhold og seksualitet fra et feministisk perspektiv.

Det er også vigtigt at uddanne mænd og drenge om formerne, alvoren og konsekvenserne af

CVAW. Overordnet set er der behov for en kulturel systemisk forandring for at tackle CVAW fra et køns- og flerdimensionelt perspektiv og som en del af den samlede kamp mod vold.

Kriminalisér CVAW i overensstemmelse med direktivet om VAW: Det anbefales, at medlemsstaterne kriminaliserer de væsentligste former for CVAW i overensstemmelse med artiklerne 5 til 8 i Direktivet om VAW og opdaterer lovgivningen i forhold til teknologiske udviklinger. Medlemsstaterne bør i implementeringsfasen gå ud over de minimumsstandarder for beskyttelse, som direktivet fastsætter.

Overvåg og håndhæv effektivt overholdelsen af DSA: Det er afgørende, at nationale koordinatorene for digitale tjenester effektivt overvåger og sikrer overholdelsen af DSA. Dette indebærer anvendelse af bøder og, i særligt alvorlige tilfælde, begrænsning af brugernes adgang til tjenesten.

Sikre ansvarlighed: Medlemsstaternes love og politikker bør sikre ansvarlighed hos gerningsmænd og teknologisektoren, herunder i tilfælde af CV på tværs af stater. Effektiv håndhævelse af det juridiske system for CVAW er afgørende.

Forbedr ofres adgang til retsmidler: Det er vigtigt at sikre let tilgængelige og sikre rapporteringsmekanismer, både online og offline, så kvinder kan anmelde CV. Oplysninger om juridiske muligheder og andre retsmidler bør gøres let tilgængelige for CVAW-ofre.

Tilbyd specialiserede støttetjenester: Det er afgørende at styrke kapaciteten hos serviceudbydere fra forskellige sektorer til at håndtere den unikke karakter af CVAW og de overlevendes behov. Specialiseret støtte med fokus på overleverne og med ekspertise inden for ICT bør sikres gennem tilstrækkelig finansiering og ressourcer. Der bør tilbydes obligatorisk og løbende uddannelse og træning for alle relevante fagfolk for at udstyre dem med viden om digitale udtryk for VAW, så de kan reagere på kvinder uden at gøre dem til ofre igen og uden at forårsage retraumatisering.

SLUTNOTER

¹EIGE (2022), Bekæmpelse af cybervold mod kvinder og piger. https://eige.europa.eu/gender-based-violence/cyber-violence-against-women?language_content_entity=en

²European Women's Lobby (EWL) (2017), #HerNetHerRights, Kortlægning af den nuværende situation for online vold mod kvinder og piger i Europa. <https://www.womenlobby.org/Read-and-share-HerNetHerRights-Resource-Pack-Report>

³Europa-Parlamentets Forskningstjeneste (EPRS) (2021), Bekæmpelse af kønsbaseret vold: Cybervold. [https://www.europarl.europa.eu/think-tank/en/document/EPRS_STU\(2021\)662621](https://www.europarl.europa.eu/think-tank/en/document/EPRS_STU(2021)662621)

⁴EIGE (2022), Bekæmpelse af cybervold mod kvinder og piger. https://eige.europa.eu/gender-based-violence/cyber-violence-against-women?language_content_entity=en

⁵UN Women (2023), Fremskyndelse af indsatsen for at bekæmpe online- og teknologimedieret vold mod kvinder og piger. <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2022/10/accelerating-efforts-to-tackle-online-and-technology-facilitated-violence-against-women-and-girls>

⁶Ibid

⁷World Wide Web Foundation (2021), Online kønsbaseret vold og misbrug: Konsultationsbrieffing. <https://uploads-ssl.webflow.com/>

[61557f76c8a63ae527a819e6/61_5585a9bb-feb8836d512947_OGBV_ConsultationBriefing.pdf](https://www.europarl.europa.eu/media/data/asset/document/61557f76c8a63ae527a819e6/61_5585a9bb-feb8836d512947_OGBV_ConsultationBriefing.pdf)

⁸Europa-Kommissionen, Rådgivende Udvalg for Lige Muligheder for Kvinder og Mænd (2020), Udtalelse om bekæmpelse af online vold mod kvinder, Bruxelles. https://commission.europa.eu/document/download/eae53eb9-ca88-4fc0-8a6e-51e771c96f68_en?filename=opinion_online_violence_against_women_2020_en.pdf

⁹Professor Liz Kelly var den første til at etablere begrebet 'voldens kontinuum' i sin bog 'Surviving Sexual Violence' (1st ed.). (1988). Polity.

¹⁰Europa-Parlamentets Forskningstjeneste (EPRS) (2021), Bekæmpelse af kønsbaseret vold: Cybervold. [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_STU\(2021\)662621](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_STU(2021)662621)

¹¹UN Women (2023), Intensivering af indsatsen for at bekæmpe online- og teknologifacileret vold mod kvinder og piger. <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2022/10/accelerating-efforts-to-tackle-online-and-technology-facilitated-violence-against-women-and-girls>

¹²Ibid

¹³The Economist Intelligence Unit (2021), Måling af udbredelsen af online vold mod kvinder. <https://onlineviolencewomen.eiu.com/>. En undersøgelse blev gennemført i 45 lande (med en stikprøve på 100 svar fra hvert land).

¹⁴Udtrykket 'deepfakes' er en sammensætning af 'deep-learning' (der refererer til en metode inden for kunstig intelligens) og 'fake'; det sidstnævnte trådte ind i offentlighedens jargon i 2017, da en gerningsmand brugte dette navn på hjemmesiden Reddit til at beskrive billeder og videoer, som han manipulerede med AI for at indsætte kvindelige kendissers ansigter i pornografiske videoer uden deres samtykke. Da ordet er opfundet af en gerningsmand, foretrækker EWL at bruge udtrykket 'seksuelle digitale forfalskninger', som foreslået af Mary Anne Franks, professor ved George Washington University Law School og præsident samt lovgivnings- og teknologipolitisk direktør for Cyber Civil Rights Initiative, en nonprofitorganisation dedikeret til at bekæmpe online misbrug og diskrimination, for bedre at afspejle ofrenes og det feministiske perspektiv. For at sikre klarhed og respektere den oprindelige kilde til information har vi dog i nogle tilfælde i denne rapport beholdt referencen til 'deepfakes' i parentes.

¹⁵Europa-Parlamentets Forskningstjeneste (EPRS) (2021), Håndtering af deepfakes i europæisk politik. Undersøgelsen henviser til 'ikke-samtykkebaserede pornografiske deepfakes', men EWL foretrækker at bruge udtrykket 'seksuelle digitale forfalskninger'. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690039/EPRS_STU\(2021\)690039_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690039/EPRS_STU(2021)690039_EN.pdf)

¹⁶World Economic Forum (2024), Rapport om globale risici 2024. https://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2024.pdf

¹⁷Ibid. EPRS-undersøgelsen (2021) henviser

til 'ikke-samtykkebaserede pornografiske deepfakes'.

¹⁸Patrini, Georgio (2019), Kortlægning af deepfake-landskabet. Sensity. Rapporten henviser til 'materiale, der viser pornografi', men EWL foretrækker at referere til 'materiale, der viser nøgenhed eller seksuelt eksplicite aktiviteter'. <https://giorgiop.github.io/posts/2018/03/17/mapping-the-deepfake-landscape/>

¹⁹Ibid

²⁰Europa-Parlamentets Forskningstjeneste (EPRS) (2021), Håndtering af deepfakes i europæisk politik. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690039/EPRS_STU\(2021\)690039_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690039/EPRS_STU(2021)690039_EN.pdf)

²¹Monash Lens (2022), Seksuelle overgreb i metaverset er en del af et større problem. <https://lens.monash.edu/@politics-society/2022/07/22/1384871/sexual-assault-in-the-metaverse-theres-nothing-virtual-about-it>

²²Oplysninger givet af en repræsentant fra DG Connect (interview gennemført den 16.02.2024).

²³Rothermel, A.-K. (2023), Rollen af evidensbaseret kvindehad i antifeministiske onlinefællesskaber i 'manosfæren'. Big Data & Society, 10(1). <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/20539517221145671>

²⁴Baron & Straus (1984), i Mary Anne Layden. Pornografi og vold: en ny tilgang til forskningen, 2009. https://www.socialcostsofpornography.com/Layden_Pornography_and_Violence.pdf

²⁵UN Women (2023), Intensivering af indsatsen for at bekæmpe online- og teknologifaciliteret vold mod kvinder og piger. https://www.unwomen.org/sites/default/files/2022-10/Accelerating-efforts-to-tackle-online-and-technology-facilitated-violence-against-women-and-girls-en_0.pdf

²⁶Hicks, J. (2021), Global evidens om udbredelsen og virkningen af kønsbaseret vold online (OGBV).

²⁷The Economist Intelligence Unit (2021), Måling af udbredelsen af online vold mod kvinder. <https://onlineviolencewomen.eiu.com/> En undersøgelse blev gennemført i 45 lande (med en stikprøve på 100 svar fra hvert land). https://opendocs.ids.ac.uk/articles/report/Global_Evidence_on_the_Prevalence_and_Impact_of_Online_Gender-based_Violence_OGBV_/26428096?file=48181987

²⁸FRA (European Union Agency for Fundamental Rights) (2014), Vold mod kvinder: En EU-omfattende undersøgelse – Hovedresultatrapport, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg. <https://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>

²⁹FRA (2021), Kriminalitet, sikkerhed og ofres rettigheder – Undersøgelse om grundlæggende rettigheder. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2021-crime-safety-victims-rights_en.pdf

³⁰HateAid (2021), Grænseløst had på internettet – Dramatisk situation i hele Europa. <https://hateaid.org/wp-content/uploads/2022/04/>

[HateAid-Report-2021_EN.pdf](#)

³¹Ibid

³²Bumble (2023), Bumble støtter lovforslag om at forbyde cyberflashing i 27 lande. <https://bumble.com/en/the-buzz/bumble-backs-law-to-ban-cyberflashing-27-countries-eu-europe>

³³Ipsos (2021), Fransk mændene og cyberchikane: Omfanget af fænomenet, konsekvenser, bekymringer og misforståelser. <https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2021-12/Enquete%20Ipsos-Meetic.pdf>

³⁴FRA (2023), Nuværende udfordringer i forbindelse med online indholdsmoderation: Detektering af hadefulde tale. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2023-online-content-moderation_en.pdf

³⁵Pew Research Centre, (2021), Status for online chikane. <https://www.pewresearch.org/internet/2021/01/13/the-state-of-online-harassment/>

³⁶GREVIO (2021), Generel anbefaling nr. 1 om den digitale dimension af vold mod kvinder, Europarådet, Strasbourg. <https://rm.coe.int/%20grevio-rec-no-on-digital-violence-against-women/1680a49147>

³⁷Det globale partnerskab (2023), Teknologifaciliteret kønsbaseret vold: Foreløbig landskabsanalyse. <https://www.gov.uk/government/publications/technology-facilitated-gender-based-violence-preliminary-landscape-analysis>

³⁸UNESCO (2020), Online vold mod kvindelige journalister: et globalt overblik over forekomst og konsekvenser. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375136>

³⁹Ibid.

⁴⁰Henry, N., McGlynn, C. et al. (2020), Billedbaseret seksuelt misbrug: En undersøgelse af årsager og konsekvenser af ikke-samtykkebaseret nøgen- eller seksuelt billedmateriale. <https://www.routledge.com/Image-based-Sexual-Abuse-A-Study-on-the-Causes-and-Consequences-of-Non-consensual-Nude-or-Sexual-Imagery/Henry-McGlynn-Flynn-Johnson-Powell-Scott/p/book/9780367524401>

⁴¹FN's ekspertgruppe (2023), Teknologifaciliteret vold mod kvinder: Mod en fælles definition. Rapport fra ekspertgruppens møde den 15.-16. november 2022, New York, USA. <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2023/03/expert-group-meeting-report-technology-facilitated-violence-against-women>

⁴²FN's Befolkningsfond (UNFPA) (2021), At sikre tryghed i alle rum: Teknologifaciliteret kønsbaseret vold. <https://www.unfpa.org/publications/technology-facilitated-gender-based-violence-making-all-spaces-safe>

⁴³Ibid.

⁴⁴The European Liberal Forum (2021), Vold mod kvinder i europæisk politik. https://liberalforum.eu/wp-content/uploads/2022/01/violence-against-women-in-european-politics_final.pdf

⁴⁵Posetti, J., et AL. (2021). Den nedkølende effekt: Globale tendenser i online vold mod kvindelige journalister. UNESCO Forskningsdiskussionspapir. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000377223/PDF/377223eng.pdf.multi>

⁴⁶Europarådet, Konventionen om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen) <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=210>

⁴⁷Europa-Parlamentet (2023), EU's tiltrædelse af Istanbulkonventionen, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2023/739323/EPRS_ATA\(2023\)739323_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2023/739323/EPRS_ATA(2023)739323_EN.pdf)

⁴⁸Bulgarien, Tjekkiet, Ungarn, Litauen og Slovakiet.

⁴⁹GREVIO (2021), Generel anbefaling nr. 1 om den digitale dimension af vold mod kvinder, Europarådet, Strasbourg. <https://rm.coe.int/%20grevio-rec-no-on-digital-violence-against-women/1680a49147>

⁵⁰Direktiv 2024/1385 om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AL_202401385

⁵¹Det Europæiske Råd (2024), Vold mod kvinder: Rådet og Europa-Parlamentet når til enighed om EU-lovgivning. <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/02/06/violence-against-women-council-and-european-parliament-reach-deal-on-eu-law/>

⁵²Rigotti, C. and Al. (2023), Mod en EU-strafferet om vold mod kvinder: Ambitionerne og begrænsningerne i Kommissionens forslag om at kriminalisere billedbaseret seksuelt misbrug. Udgivet i: New Journal of European Criminal Law. <https://cris.vub.be/ws/portalfiles/portal/92354738/20322844221140713.pdf>

⁵³EWL (2023), Prioriteter for trilogforhandlingerne: Voldtægt skal gøres til en strafbar handling under Direktivet om vold mod kvinder. <https://www.womenlobby.org/EWL-Priorities-for-the-interinstitutional-negotiations?lang=en>

⁵⁴Ibid.

⁵⁵Ibid.

⁵⁶Forordning (EU) 2022/2065 fra Europa-Parlamentet og Rådet af 19. oktober 2022 om et indre marked for digitale tjenester og om ændring af direktiv 2000/31/EF (Digital Services Act) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/>

⁵⁷Professor Clare McGlynn (2022), Billedbaseret seksuelt misbrug, pornografiplatforme og Digital Services Act. <https://hateaid.org/wp-content/uploads/2022/04/ImageBasedAbuse-and-DSA-Expert-Opinion-McGlynn-and-Woods-17-Jan-2022.pdf>

⁵⁸Disse underkategorier svarer til de former for CV, der kan rapporteres af brugere, såsom: cyberstalking, cyberchikane, cyberflashing, had, ikke-samtykkede billeder osv.

⁵⁹Europa-Kommissionen (2023), Kommissionen udpeger andet sæt af meget store online platforme under Digital Services Act.

https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-designates-second-set-very-large-online-platforms-under-digital-services-actTXT/?toc=OJ%3AL%3A2022%3A277%3ATOC&uri=uriserv%3AOJ.L_.2022.277.01.0001.01.ENG

⁶⁰Forordning (EU) 2024/1689 om fastsættelse af harmoniserede regler om kunstig intelligens (Artificial Intelligence Act). <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>

⁶¹Interview med en repræsentant fra GD Connect udført den 16.02.2024.

⁶²Direktiv 2012/29/EU om fastlæggelse af minimumsstandarder for ofres rettigheder, støtte og beskyttelse. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32012L0029>

⁶³Direktiv 2011/36/EU om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofrene. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32011L0036>

⁶⁴Ibid.

⁶⁵Forordning (EU) 2016/679 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (Databeskyttelsesforordningen). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679>

⁶⁶EIGE (Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder) (2022), Bekæmpelse af cybervold mod kvinder og piger, Vilnius.

⁶⁷Europarådet (2022), Ingen plads til vold mod

